

TREMBLE

Alberta Whittle, Felix Gmelin, Frida Orupabo

25.09–01.11 2026

"The earth is trembling", konstaterade den Martinique-födde författaren och tänkaren Édouard Glissant.* "Today, the world is unpredictable and in such a world, utopia is necessary", fortsatte han. Härifrån tar utställningen avstamp, och presenterar verk av konstnärerna Alberta Whittle, Felix Gmelin och Frida Orupabo. I en värld av oro och friktion frågar den hur motstånd formas, förflyttas och består över tid. Med ett glissantiskt förhållningssätt accepterar den det ständiga mullret som ett faktum och prövar vad det innebär att leva, tänka och agera i det.

Frida Orupabos niokanalsvideo stirrar tillbaka på betraktaren i en oupphörlig loop. Stillbilder och rörliga klipp, sammanställda av konstnären från olika arkiv, flimrar förbi i en koreograferad kakofoni. I ett klipp hörs: "somebody almost walked off wid alla my stuff... stealing my stuff from me don't make it yours, it makes it stolen". Repliken yttras av Alfre Woodard i Ntozake Shanges choreopoem *For Colored Girls Who Have Considered Suicide/When the Rainbow Is Enuf*. I ett annat klipp uppenbarar sig orden "i am tired of god", nedklottrade med skakig, barnlik handstil i rött bläck innan de snabbt försvinner. Någon annanstans framträder omslaget till The Roots album *Things Fall Apart* från 1999, som i sin tur bygger på en bild från kravallerna i Bedford-Stuyvesant i Brooklyn 1964, som en uppenbarelse.

I *Untitled* (2018) vecklar Orupabo ut våld och absurditeter som riktats mot svart liv, från polisbrutalitet till invasiva medicinska ingrepp utförda i vetenskapens namn, och tvångsdop på urfolksmarker. I stället för att dölja detta mörker drar hon upp det till ytan och kräver en kollektiv uppgörelse med darrandet. Hon sammanför obehag och lättnad, ibland med ett allvarligt sinne för humor, för vad kan man annars göra?

Alberta Whittles *What Sound Does The Black Atlantic Make?* (2019) nystar upp det koloniala arvet efter North British Rubber Company och vänder sig mot havet som en plats för minne. Företagets mest igenkännbara produkt var Wellingtonstöveln, och det finns dokumenterat att fabriken tillverkade 1 185 036 par åt den brittiska armén under första världskriget. Whittle knyter samman fabriken materiella historia med kolonialismens, kapitalismens och exploateringens nätverk. Det till synes avlägsna visar sig vara sammanflätat i en våldsam cirkulation av materia, handelsvaror och mänskligt liv över Atlanten.

What Sound Does The Black Atlantic Make? är en komposition av ord, ljud, bilder och arkivmaterial som flyter fram över vågor. Konstnären förflyttar betraktaren genom tid, rum och geografier. Hon leder oss genom ett svårt förflutet, och för oss samtidigt fram till pågående friktioner, däribland migration. I en scen framför konstnären en version av "Deep Blue Sea" av blues-, jazz- och folksångaren Odetta Holmes, vilket ytterligare förstärker verkets meditativa ton som ett requiem.

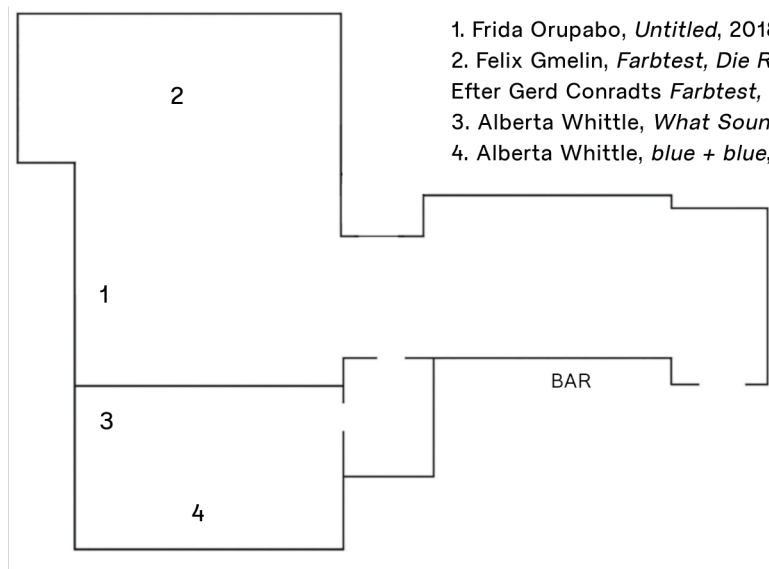
I centrum för Felix Gmelins verk *Farbtest, Die Rote Fahne II* (2002) (*Färgtest, den röda fanan II*) står frågan: Kan en politisk gest ärvas? Vad överlever? Är det övertygelsen, bilden, koreografin eller helt enkelt minnet? Gmelin använder re-enactment för att undersöka tidigare politiska rörelser, särskilt spåren efter 1960-talets radikalism. Han återskapar Gerd Conradts video från 1968, inspelad tillsammans med Gmelins far Otto F. Gmelin och hans studenter, flera decennier senare i Sverige vid millennieskiftet. Inspelningarna visas som en sammanhållen installation, sida vid sida, i en kontrasterande symbios.

Conradts video av studenternas revolutionära protest kulminerar inne i Västberlins Schöneberger Rathaus, en plats som blev ryktbar genom John F. Kennedys tal med det berömda citatet "Ich bin ein Berliner" (Jag är en berlinare) från 1963. Felix Gmelins återskapande slutar däremot vid Stockholms stadshus. I den äldre filmen framträder den röda flaggan på balkongen som en segergest; i den senare uteblir detta ögonblick. Det är just dessa glapp mellan olika upproriska handlingar som fascinerar konstnären – försöket att förstå vad ideologi innebär i praktiken, och vad som händer när samma förlopp upprepas.

Glissants darrande tänkande löper genom utställningen som ett sätt att möta terrorns system. Att darra är att inte förbli stilla, utan att röra på sig, reagera, handla och öppna sig mot det som skulle kunna vara möjligt. Utställningen följer denna rörelse, förankrar sig i en antiimperialistisk tanke och sträcker sig mot den konstnärliga gestens möjligheter.

Curator: Tawanda Appiah

*Édouard Glissant & Hans Ulrich Obrist, *The Archipelago Conversations* (2021).

1. Frida Orupabo, *Untitled*, 2018. 40:10 min.
2. Felix Gmelin, *Farbtest, Die Rote Fahne II, (Färgtest, den röda fanan II)*, 2002. Efter Gerd Conrads *Farbtest, Die Rote Fahne*, 1968. 12:33 min.
3. Alberta Whittle, *What Sound Does The Black Atlantic Make?*, 2019. 12:30 min.
4. Alberta Whittle, *blue + blue*, 2026.

ALBERTA WHITTLE (f. 1980, Bridgetown, Barbados) bor och verkar i Glasgow, Skottland. Hon tog sin doktorsexamen vid Edinburgh College of Art 2024 och är för närvarande Research Associate vid University of Johannesburg. Alberta representerade Skottland vid den 59:e Biennale di Venezia 2022 och har bland annat tilldelats Paul Hamlyn Awards for Artists, Turner Bursary, Frieze Artist Award och Henry Moore Foundation Artist Award. Alberta tilldelades Margaret Tait Award 2018/19.

Whittles mångfacetterade konstnärskap utvecklar ett personligt förhållningssätt till arvet efter den transatlantiska slavhandeln och undersöker dess kopplingar till institutionell rasism, vit makt och dagens klimatkris. Mot en förtryckande politisk bakgrund vill hon lyfta fram hoppet och engagerar sig i olika former av motstånd.

FELIX GMELIN (f. 1962, Heidelberg), tog sin BA och MFA i måleri vid Kungl. Konsthögskolan i Stockholm. Han är baserad i Trondheim, där han är professor i måleri vid Kunstakademiet i Trondheim. Gmelin har undervisat vid en rad internationella konstskolor, inklusive Konstfack, Kungl. Konsthögskolan, Staatliche Städtelschule, De Ateliers och International Academy of Art Palestine. Hans undervisningspraktik speglar de centrala frågorna i hans konstnärliga produktion: pedagogik, repetition och kritisk granskning av handling.

Vad betyder det att undervisa någon i någonting? För Gmelin är denna fråga både ämnet och topos – det konceptuella utrymmet – där hans arbeten verkar. På ett tvåsidigt sätt är många av hans verk övningar i pedagogik: de sätter handlingen i förgrunden utan att nödvändigtvis stödja dess ideologiska avsikt, de prövar materialiseringens gränser och, när provet misslyckas, utsätter handlingen för förlöjliganden som kan avslöja oväntade betydelser.

Hans verk finns representerade i flera museisamlingar, inklusive Moderna Museet, Stockholm, Kadist Art Foundation, Paris / San Francisco och FRAC Nord-Pas-de-Calais.

FRIDA ORUPABO (f. 1986 i Sarpsborg, Norge) är sociolog och konstnär, verksam i Oslo. Hennes konstnärskap består av digitala och fysiska collage, som utforskar frågor om ras, familjerelationer, kön, sexualitet, våld och identitet. Orupabos verk har visats på museer och utställningsplatser världen över och ingår i betydande samlingar, däribland Guggenheim Museum, Studio Museum in Harlem, Louisiana Museum of Modern Art och Moderna Museet Stockholm. År 2025 tilldelades hon SPECTRUM Internationaler Preis für Fotografie för sitt fotografiska och collagebaserade konstnärskap.

Under 2026 presenterar Orupabo två separatutställningar, på Museum of Contemporary Art – MAC/CCB och Kunsten Museum of Modern Art Aalborg. Bland hennes senare separatutställningar utmärks Sprengel Museum, Astrup Fearnley Museet (2025) och Bonniers Konsthall (2024), Fotomuseum Winterthur (2022), Museu Afro Brasil (2021) och Kunsthall Trondheim (2021). Orupabo har deltagit i flera biennaler, däribland den 15:e Gwangju Biennale (2024), den 34:e São Paulo-biennalen (2021) och den 58:e Venedigbiennalen (2018).

Tekniker: Erlend Rødsten och Sebastian Hegedüs

Skånes konstförening: Janneke Schoene, Tawanda Appiah, Ebba Davidsson.

Konstverk i samarbete med konstnärerna, The Modern Institute, Toby Webster Ltd, Glasgow, Filmform och Galerie Nordenhake Stockholm/Berlin/Mexico City.

Tack till Konstnärernas kollektiverkstäder, Linus Svensson och Max Ockborn.

Skånes konstförening stöds av Malmö Stad, Region Skåne och Kulturrådet.